

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över förslag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund och innehållet i förslaget

Tillgång till finansiell information bedöms vara betydelsefull för bekämpande av all slags brottslighet, inte minst den organiserade. För banker och andra finansiella företag gäller redan att brottsbekämpande myndigheter har rätt att ta del av information om enskildas förhållanden som finns hos företagen och som annars omfattas av tystnadsplikt.

Möjligheten för myndigheter att kunna inhämta uppgifter direkt från e-legitimationsföretag skulle effektivisera myndigheternas arbete med att upptäcka och bekämpa brottslighet, då e-legitimationsföretag har tillgång till samtliga uppgifter om enskildas e-legitimationsanvändning och kan därför ge en samlad bild av hur en viss e-legitimation används. Det anges i promemorian att med ett sådant helikopterperspektiv är det möjligt att upptäcka mönster och beteenden som tyder på att e-legitimationen används vid brottslig verksamhet.

Det föreslås därför att e-legitimationsföretag ska vara skyldigt att på begäran av Polismyndigheten, Skatteverket, Säkerhetspolisen eller Tullverket lämna uppgifter om enskildas förhållanden till ett finansiellt företag. Uppgifterna ska lämnas om de behövs i ett enskilt fall i myndighetens verksamhet för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet som innefattar brott för vilket det i straffskalan ingår fängelse i ett år eller mer. Det föreslås vidare att ett e-legitimationsföretag ska vara skyldigt att lämna uppgifter om enskildas förhållanden till ett finansiellt företag om det begärs av en förundersökningsledare eller en åklagare under en förundersökning, en utredning om självständigt förverkande, ett ärende om rättslig hjälp i brottmål eller ett ärende om erkännande och verkställighet av en europeisk utredningsorder.

Det anges att det, till skillnad från vad som gäller för andra finansiella företag, i befintlig lagstiftning saknas bestämmelser om uppgiftsskyldighet i underrättelseverksamhet för företag som omfattas av EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar, vilket medför en risk för att brottslighet inte upptäcks, att utredningar försvåras och att gärningspersoner undgår lagföring. Det anges i promemorian att det inte finns några skäl för att en sådan uppgiftsskyldighet inte skulle gälla dessa företag. Det föreslås därför att uppgiftsskyldigheten utökas till att gälla i underrättelseverksamhet och att bestämmelsen utformas på samma sätt och med samma begränsningar som motsvarande bestämmelser för andra finansiella företag.

Konsekvenser för företag

Det anges att förslagen om uppgiftsskyldighet kan komma att innebära ett ökat antal förfrågningar från de brottsbekämpande myndigheterna till de berörda företagen och öka den administrativa bördan. Behovet av rutiner eller administrativa system för att kunna lämna uppgifter kan initialt leda till ökade kostnader. Det anges att det i dagsläget är två företag, Finansiell ID-teknik BID AB och Freja eID Group AB, som omfattas av förslaget till en ny lag om uppgiftsskyldighet för vissa e-legitimationsföretag. Det anges att det är upp till företagen att bedöma behovet av nya system för att kunna fullgöra skyldigheterna enligt lagen och i förekommande fall utforma dessa system. Det anges att det därför är svårt att uppskatta eventuella kostnadsökningar, men att det bör vara fråga om begränsade kostnader.

För företag som omfattas av EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar anges att den utökade uppgiftsskyldigheten bör kunna hanteras inom samma administrativa system som befintlig uppgiftsskyldighet. Uppgiftslämnande behöver endast ske på förfrågan från de brottsbekämpande myndigheterna, så även de löpande kostnaderna för att fullgöra skyldigheterna bedöms vara begränsade. Det anges att kostnaderna och den eventuella administrativa bördan för företagen bedöms vara proportionerliga i förhållande till nyttan som uppgiftsskyldigheten innebär för de brottsbekämpande myndigheterna och för samhället i stort.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Förslagsställaren har transparent redogjort för problemet och syfte med förslaget och det finns viss information om alternativa lösningar, åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter, förhållande till EU-rättsliga regelverk samt särskilda hänsyn till datum för ikraftträdande. Dessa aspekter är därför godtagbart redovisade.

Beträffande förslaget till uppgiftsskyldighet för e-legitimationsföretag anges att det är två företag som berörs och vilka dessa är. Det hade varit önskvärt med någon mer utförlig redovisning av vad det är för system som avses och som skulle behövas för att uppfylla sina skyldigheter samt någon exempelberäkning för att kunna göra bedömningen att kostnaderna är begränsade.

Vad avser uppgiftsskyldigheten för sådana företag som omfattas av EU:s förordning om marknader för kryptotillgångar saknar konsekvensutredningen helt information om vilka företag som berörs, både till antal och storlek, vilket hade varit behövligt. Även i detta fall hade det varit önskvärt med någon form av kvantitativ kostnadsberäkning.

Det hade vidare varit behövligt med en redovisning av när och hur effekterna av förslaget kan utvärderas. Detta är särskilt viktigt då det är oklart i vilken utsträckning de brottsbekämpande myndigheterna faktiskt kommer att nyttja de nya befogenheterna och vilka kostnader som faktiskt kommer att uppstå för berörda företag. Denna delaspekt bedöms därför bristfälligt redovisad.

Det saknas även redovisning behov av speciella informationsinsatser och särskild hänsyn till små och medelstora företag vid reglernas utformning samt påverkan på intäkter och konkurrens, delaskpekter som därför också bedöms vara bristfälligt redovisade.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 2 juli 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande